

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Perdre el tren | Pel que fa al ferrocarril que va arribar a la capital alt-empordanesa el 1877, no es diu gran cosa del tram entre Figueres-Girona i Barcelona. En canvi, del que tothom parla és del trajecte Figueres-Portbou (i Cervera i el Rosselló). Uns volen traslladar l'estació figuerenca actual del centre al costat de l'altra, la del TGV, tocant a Vilafant. Es tractaria d'una obra descomunal: quilòmetres de via nova, estació nova, expropiacions, moviment de terres..., a més d'un impacte ambiental i l'especulació urbanística sobre l'espai alliberat. Uns altres, en canvi, la volen allà on és: són la CUP, que en aquestes municipals ha demanat «no perdre el tren», en el mateix sentit que expressen Defensem el Tren de l'Empordà, l'Associació per a la Promoció del Transport Públic, la IAEDEN - Salvem l'Empordà i alguns veïns dels pobles per on passa. «Volem l'estació de Figueres on és ara i amb les vies soterrades», reclamen, perquè no té impacte negatiu i la solució és barata i ràpida. El soterrament en trinxera permetria eliminar els passos a nivell, mantindria la proximitat amb l'usuari i —això es diu poc— no posa en perill la continuïtat del tram Figueres-Portbou. I és que la primera opció és tan cara que qui mana podria decantar-se per suprimir l'esmentat tram i que els usuaris de Renfe de Portbou, Colera, Llançà, Vilajuïga... acabessin pujant a un servei d'autobusos que podria substituir les vies.

Incendi i mitjans | Els mitjans de comunicació públics catalans (TV3 i Catalunya Ràdio) han parlat molt d'aquest foc que, provinent de la Catalunya del Nord i atiat per la tramuntana, ha cremat prop de mil hectàrees a un costat i a l'altre de la frontera. Una frontera que, a efectes civils, idiomàtics, nacionals... s'havia de difuminar, però que s'ha difuminat ben poc. Deixem estar el que tothom ja sap perquè s'ha dit molt: la climatologia en contra, el treball dels bombers i els mitjans aeris, els desallotjats de casa i els refugiats en edificis públics, etc. Només

farem notar que els mitjans esmentats han repetit insistentment la distinció entre França i Catalunya (de vegades Espanya) quan contrastaven Cervera i Portbou, o quan distingien el Rosselló de l'Empordà. Sembla que els professionals d'aquests mitjans «nostres», pagats amb els impostos de tots, ignoren que Cervera i el Rosselló també formen part de Catalunya (o segueixen directrius).

Cotorra argentina | A l'Empordà nord cohabitarem amb cinc-cents exemplars d'aquesta voladora, que fa uns nius d'uns setanta quilos de pes. Els fan als arbres, fanals, antenes, edificis... i, si bufa la tramuntana, els pot fer caure a damunt del cap d'algú, a banda que fan malbé les coses —infraestructures, que se sol dir. La cotorra argentina, que s'alimenta de vegetals, va arribar a la Península fa mig segle per Barcelona, i després s'ha escampat per la comarca (Figueres i molts pobles), segurament arribades amb la impedimenta dels usuaris capitalins de segones residències de cap de setmana o estivals. Es consideren una plaga, i algun organisme públic s'haurà d'ocupar d'aquests simpàtics cridaners alats.

>> Un exemplar de cotorra argentina. (Foto: RÀDIO L'ESCALA)

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

El Museu del Suro i la gent gran El Museu del Suro de Palafrugell duu a terme un conjunt de tallers artístics i culturals a les residències de gent gran i centres de dia en el marc del programa Apropa, que té com a objectiu acostar la cultura a les persones en

situació de vulnerabilitat. El Museu ha creat tallers de memòria dissenyats especialment per a persones amb dependència que tenen restringida la mobilitat, i també per a afectats d'Alzheimer o altres demències. Un taller que ja s'ha provat amb grups de la residència de la Fundació Palafrugell Gent Gran i del Asil Nostra Senyora de Montserrat, a la mateixa població. Es tracta de treballar els processos cognitius a través d'un diàleg relaxat i dirigit. La mediatra presenta propostes de la col·lecció del museu amb l'objectiu d'iniciar converses sobre records de la vida quotidiana, mitjançant objectes, imatges de l'entorn urbà i natural, audiovisuals, un espai de música, elements tàctils i sensorials o fotografies d'oficis antics i la indústria. Una iniciativa que es farà extensible a tots els centres de gent gran de les comarques gironines que hi estiguin interessats. Recordem que la gent que està en aquests centres pertany encara a la societat i acostar-los a un àmbit, la cultura, que se sol deixar de banda quan s'ingressa en una institució així, no és tan sols una bona pràctica, sinó que és una acció lloable i molt encertada. Tant de bo hi hagués més iniciatives d'aquest tipus perquè els centres de gent gran no fossin llocs per anar a passar el temps que ens quedi en aquest món, sinó més aviat espais on començar una etapa diferent de la vida.

Rodoreda i Romanyà | L'Editorial Trípede, en col·laboració amb l'Ajuntament de Santa Cristina d'Aro, ha estrenat enguany el Premi Literari Romanyà, coincidint amb el quarantè aniversari de la mort de Mercè Rodoreda (1908-1983). L'objectiu del certamen és, segons els organitzadors, «potenciar el conreu de la poesia en

>> Escultura situada a la tomba de Mercè Rodoreda, al cementiri de Romanyà de la Selva. (Foto: AJUNTAMENT DE SANTA CRISTINA D'ARO)

català i els seus poetes com una clara manifestació literària que aporta valor a la cultura catalana». Durant els seus darrers onze anys de vida i després d'un periple de dècades a l'exili, l'escriptora va residir a Romanyà de la Selva, a les Gavarres (terme de Santa Cristina d'Aro), on va enllestir algunes obres, com ara *Quanta, quanta guerra...* o *Mirall trencat*. L'autora de *La plaça del Diamant* i *Aloma* ha estat considerada l'escriptora de llengua catalana contemporània més influent, i el 1980 va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Aquest i Premi Literari Romanyà, el va guanyar Mercè Duran Antolí amb el poemari *Itineràncies*, una reflexió sobre el nostre pas per la vida. Un tema que enllaça de ple amb les nombroses experiències i canvis que va viure Rodoreda al llarg de la seva existència, des que va néixer en una petita torre del carrer de Sant Antoni, a Sant Gervasi (Barcelona), fins al seu establiment a Romanyà, passant per una ferma educació literària durant la joventut i un llarg exili (1939-1972) a diferents ciutats de França.

LA CERDANYA

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

El joc del Transpirinenc | Un tauler, unes cartes, un dau i quatre fitxes és tot el que necessitem per viatjar, aprendre i descobrir la Cerdanya amb el joc del Transpirinenc. Es tracta d'un joc de taula lúdic, com el joc de l'oca, i intel·lectual, com el Trivial Pursuit, ideat per Dolors Picas, Anna Montané i Montse Carrillo i impulsat des de l'Institut d'Estudis Ceretans amb l'objectiu de difondre la història de la comarca. És un joc familiar ple d'obstacles en què el nivell de les preguntes es pot adaptar entre bàsic i avançat per descobrir, tot divertint-nos, el màxim de curiositats sobre la vall cerdana.

La idea és bona, però en comptes de dir-se el joc del Transpirinenc s'hauria d'haver dit el joc de l'R3, ja que com a Transpirinenc s'entén el tram que va de Ripoll fins a Acs i en el joc, cada casella correspon a una parada entre l'Hospitalet de Llobregat i la Tor de Querol. Per tant, les estacions de la Garriga, Balenyà o Torelló, per esmen-

>> El joc del Transpirinenc es pot comprar a les llibreries i botigues de joguines de la comarca.

tar-ne algunes, no tenen res a veure amb les parades de la línia del Transpirinenc, que s'inaugurà l'any 1922 en el seu tram de Ripoll a Puigcerdà i l'any 1926 entre Ripoll i Acs.

Un local social per a Das | Fins ara, l'únic municipi de la Cerdanya que no tenia local social era Das. Els actes se celebraven a l'interior de la Casa del Comú, un edifici preciós construït l'any 1892 fruit de la donació de Rosend Arús. Amb la fresca, la sala de plens s'omplia ràpidament; quan feia bo, la terrassa feia d'escenari mentre el públic seia al jardí, davant l'escalinata. Tot plegat tenia un aire solemne, però és ben cert que de vegades resultava incòmode per la limitació de la capacitat o els inconvenients de fer actes a l'exterior. A l'estiu, també s'havien celebrat actes al voltant del safareig, un lloc amb una certa màgia, però també incòmode per a algunes manifestacions artístiques. A més, sovint la meteorologia feia que els actes acabessin celebrant-se a dins la Casa del Comú.

Ara sí, aquesta primavera s'ha inaugurat el nou local social de Das, a tocar de la Casa del Comú i davant la zona

esportiva. Un espai polivalent que permetrà acollir activitats de tota mena, desenvolupar projectes nous destinats a la cohesió social i guanyar en comodat.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Regulació de l'accés motoritzat a Sadernes | Fins al 15 de desembre hi haurà una regulació de l'accés motoritzat a la pista de Sadernes que porta a les valls de Riu, de Sant Aniol d'Aguja i a altres indrets de l'Alta Garrotxa, destinació de molts excursionistes, ja que és una zona amb una gran bellesa, tant paisatgística com monumental, amb moltes esglésies romàniques. Cada vegada hi ha més visitants per aquests paratges, de manera que el turisme es desestacionalitza i cal regular l'accés d'una pista estreta i en alguns llocs amb precipicis de consideració, així com evitar la sobrefreqüentació de visitants en un espai natural vulnerable. Cal fer reserva prèvia per aparcar a Sadernes, en la qual s'informa de les normes per garantir-hi la seguretat.

Un fuster del segle XVIII | Se saben els noms de ben pocs artesans de segles passats, però un fuster olotí va signar alguns dels seus mobles, un fet inèdit l'any 1765, que és la data que figura en un calaix d'un lligador, un moble molt espectacular i ben decorat. Juntament amb l'any, hi figura el nom del creador, Joan Llor. A partir d'aquesta informació

>> Imatge de l'exposició «Joan Llor. Mestre fuster d'Olot (1742-1805)». (Foto: MUSEU DE LA GARROTXA)